

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО**

Кафедра української мови і літератури

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної роботи

_____ Н. І. Василькова

5 вересня 2018 р.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕОРІЯ ЛІТЕРАТУРИ

Ступінь магістра

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

035 Філологія

035.01 українська мова та література

освітня програма українська мова і література

2018 – 2019 навчальний рік

Програму розроблено та внесено: Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського.

Розробник програми: Філатова Оксана Степанівна, завідувач кафедри української мови і літератури, доктор філологічних наук, професор.

Програму схвалено на засіданні кафедри української мови і літератури.
Протокол № 01 від «29» серпня 2018 р.

Завідувач кафедри української мови і літератури _____ (Філатова О.С.)

Програму погоджено навчально-методичною комісією філологічного факультету
Протокол № 1 від «30» серпня 2018 р.

Голова навчально-методичної комісії _____ (Мхитарян О. Д.)

Програму погоджено навчально-методичною комісією університету
Протокол від «5» вересня 2018 року № 1

Голова навчально-методичної комісії університету _____ (Василькова Н. І.)

Вступ

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Теорія літератури» складена Філатовою О.С. відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістрів галузі знань 03 Гуманітарні науки спеціальності 035 «Філологія» 035.01 українська мова та література.

1. Предметом вивчення навчальної дисципліни є основні критерії поетики літературного твору як формозмістової єдності, літературний процес і проблеми типологізації мистецьких феноменів, поняття літературної генології.

Міждисциплінарні зв'язки: Програма передбачає врахування міжпредметних зв'язків курсу «Теорія літератури» з курсом зарубіжного літературознавства, естетики, філософії та психології, української та світової культури.

Мета. Поглиблене вивчення на діахронно-синхронному рівні методологічних і теоретичних аспектів літературознавчої науки, теоретичної та історичної поетики. Аналіз методів и методик сучасної науки, що використовуються у процесі дослідження тексту. Підготовка до науково-дослідної, педагогічної та науково-педагогічної діяльності в системі загальної середньої і вищої професійної освіти у сфері філології.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Теорія літератури» є:

- сформувати вміння самостійно досліджувати, теоретично узагальнювати явища літератури і фольклору, художньої мови в їх взаємодії з системою культури на синхронному, діахронному та соціокультурному рівні;
- сформувати вміння кваліфікованого аналізу та узагальнення з використанням сучасних методик і методологій результатів наукових досліджень у галузі теорії літератури;
- поглибити професійне володіння технікою літературознавчих досліджень, уміння самостійно будувати теоретичне дослідження, оформлювати його результати у вигляді наукових статей і завершеної науково кваліфікаційної роботи;
- поглибити навички критично аналізувати та застосовувати теоретичні й практичні знання у сфері теорії літератури для власних наукових досліджень;
- прияти всебічному розвитку, активному становленню й самореалізації особистості майбутнього фахівця.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент оволодіває такими компетентностями:

загальнопредметні:

- уміння самостійно будувати теоретичне дослідження, оформлювати його результати у вигляді наукових статей.
- уміння застосовувати практичні знання у сфері теорії літератури для власних наукових досліджень;
- володіння різноплановими методами і способами аналізу під час професійної діяльності;
- навички роботи з інформацією, зокрема уміння знаходити та аналізувати інформацію з різних джерел;
- здатність генерувати нові ідеї, проявляти ініціативу, зокрема в ризикових ситуаціях, нести відповідальність за власні рішення;
- здатність до особистісного і професійного зростання, соціальної і професійної мобільності.

фахові:

- оперування ключовими поняттями теорії літератури, ведення дискусії з її ключових питань;
 - знання основних процесів українського та зарубіжного літературознавства на синхронно-діахронному рівні;
- вміння аналізувати розвиток літературної системи в контексті світових культурно-мистецьких подій;
- вміння здійснювати типологічні зв'язки між літературними явищами і фактами;
- здатність осмислювати широке коло проблем шляхом розуміння фундаментальних основ теорії літератури;
- знання фундаментальних основ науки про літературу, метааналіз інформації.
- знання методології сучасного літературознавства, вміння використовувати в процесі аналізу літературних текстів.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться **270 годин, 9 кредитів ECTS.**

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Кредит 1. Функціонування літератури. Літературна творчість.

Тема 1. Художній текст і художній твір. Літературний твір як феномен. Онтологічний статус літературного твору. Функціональність літературного твору. Структура літературного твору. Змістові чинники літературного твору. Змістоформальні чинники твору. Формальні чинники твору. Художній світ твору. Текст у світлі наукових концепцій. Риторичний і філологічний аспекти тексту. Висловлення як одиниця тексту. Текст і семіотика. Герменевтичний вимір тексту. Динаміка літературного тексту. Засоби організації художнього тексту. Контекст, підтекст, гіпертекст. Текст і

твір.

Тема 2. Літературна творчість. Автор художнього твору. Проблема автора в теоретико-літературному рецептивному полі. Проблема автора і форми його вираження в художньому творі. Автор у координатах парадигмальних категорій постмодернізму. Психологія літературної творчості. Художній талант. Біографія і творчість.

Кредит 2. Генерика і генологія літератури.

Тема 1. Форми літературної творчості. Теорії походження словесного мистецтва. Родові форми літератури. Міжродові форми в літературі. Видові форми літературної творчості. Проблема жанру та жанрових дифузій.

Тема 2. Література в системі естетичних явищ. Взаємодія літератури й мистецтва. Інтермедіальність у просторі літератури. Література і живопис. Література і музика. Література і кіно. Література і театр. Зміни у співвідношенні мистецтва у другій половині ХХ ст. Телецентристські концепції. Проблема лідерства літератури в колі інших мистецтв. Інтернет і література. Елітарна і масова література. Сильові форми літератури (модерністські, авангардні, постмодерністські).

Кредит 3. Методологія сучасного літературознавства: український і зарубіжний досвід.

Тема 1. Літературознавчі напрями сцієнтистського типу. Вплив формальної школи на розвиток зарубіжного літературознавства (Празький лінгвістичний гурток, напрям у методології інтерпретації художнього тексту під назвою «Нова критика», структуралізм). Структуралізм та еволюція структурного підходу. Структуральна поетика. Наукова парадигма літературознавчої семіотики. Постструктуралізм. Деконструктивізм. Неофройдизм і деконструкція.

Тема 2. Неоміфологічна школа і архетипна критика. Міфологічна школа в літературознавстві. Порівняльна міфологія, орієнтована на вивчення міфів шляхом їх зіставлення, виявлення спільних та відмінних ознак. Неоміфологізм, сформований на основі юнгіанського вчення про архетипи та етнологічних досліджень у фольклористиці, трактований як синтез аналітичної психології, культурологічних принципів. Міфопоетика і неоміфопоетика: сучасна практика. Культурна антропологія Дж.Фрезера, К.Юнга. Архетипна критика Н.Фрая

Тема 3. Психоаналіз. Літературна герменевтика. Класичний психоаналіз. Аналітична психологія К.Юнга, структурний психоаналіз Ж.Лакана. Концепція колективного несвідомого К. Г. Юнга. Теорія архетипів. Психоаналіз та українське літературознавство. Естопсихологія. Психологія творчості. П.Ріккер, Г.Гадамер як основоположники вчення про тлумачення тексту. Термінологічний апарат герменевтики. Розвиток української герменевтики.

Кредит 4. Теоретичні модифікації сучасного дослідницького процесу.

Тема 1. Теорія оповіді. Теорія діалогізму М.Бахтіна. Наратологія як наукова дисципліна Самоідентифікації теорії наративу. Проблеми наратології в сучасному зарубіжному літературознавстві: польський вектор (М.Ясінська, Я. Славінський, М. Індик, К. Бартошинський та ін.), російський (В. Шміт, В. Тюпа, Н. Тамарченко, І. Силантьєв) літературознавці. Парадигма наративного дискурсу в українському літературознавстві.

Тема 2. Теорія літературної комунікації. Рецептивна естетика та критика (Дж. Куллер, Е.Гірш, С. Фіш). Теоретичні засади (Р. Інгарден, В.Ізер, Г.-Р. Яусс). Принципи рецептивної естетики. Констанцька школа рецептивної естетики. Рецептивна естетика і феноменологія.

Тема 3. Інтермедіальні студії. Загальна характеристика постколоніальної критики.

Мультидисциплінарність як один з основних підходів у сучасній компаративістиці. Літературна компаративістика і культуральні студії. Постколоніальна критика. Вітчизняне постколоніальне літературознавство. Ключові особливості, представники. Фемінізм у літературознавстві. Концепція феміністичної критики. Американський варіант феміністичної критики. Методика гендерних студій Сучасне українське літературознавство: загальні тенденції, наукові школи, методологія.

Кредит 5. Теоретичні основи аналізу художнього твору

Тема 1. Аналіз художнього тексту: методологічні прийоми та інструментарій. Критерії оцінки літературно-художнього твору: змістові та формальні критерії оцінки. Напрями, шляхи та види аналізу літературного твору: науково-академічний, літературно-критичний, шкільний та вузівський. Шляхи аналізу: пообразний, проблемно-тематичний, послідовно-цілісний. Види аналізу: соціологічний, психологічний, естетичний, поетикальний. Взаємодія шляхів та методів

аналізу. Зумовленість вибору шляху, виду та методу аналізу специфічністю літературного твору. Варіантність у застосуванні методологічних та методичних принципів системного підходу при різних напрямках, шляхах та видах аналізу літературних творів. Основні літературознавчі процедури: аналіз, синтез, оцінювання. Специфіка літературознавчого аналізу. Вимоги до літературознавчого аналізу. Принципи аналізу художнього тексту. Концептуально-стильовий метод аналізу творів літератури.

Кредит 6. Специфіка аналізу змістових складників художнього твору.

Тема 1. Аналіз змістових елементів твору. Літературно-художній твір як об'єкт дослідницької діяльності. Властивості художнього твору. Функції художнього твору. Особливості аналізу тематики твору. Методика дослідження проблематики художнього твору. Аналіз-інтерпретація ідейного змісту твору. Пафос та особливості його аналізу.

Тема 2. Аналіз змістової форми: художній світ. Художній світ твору як об'єкт літературознавчого дослідження. Образ людини як складник художнього світу твору. Методика вивчення літературного характеру. Поняття про психологізм. Засоби характеротворення. Характеристика образів-персонажів. Природа як складник художнього світу. Основні напрямки характеристики пейзажу. Предметність як складник художнього світу: основні напрями вивчення. Методика і технологія дослідження художнього часу і простору.

Кредит 7. Специфіка аналізу художньої форми: композиція і сюжет.

Тема 1. Аналіз композиційної форми. Склад поезики літературного твору. Типи і форми композиції. Типи, основні форми оповіді. Композиційні засоби. Аналіз елементів зовнішньої (видимої) композиції. Композиція образної системи. Аналіз оповідної композиції.

Тема 2. Особливості аналізу сюжетної форми. Аналіз художнього конфлікту. Сюжет і фабула. Функції, типи сюжетів. Сюжетні елементи (етапи розгортання конфлікту). Засоби сюжетної композиції. Позафабульні елементи.

Тема 3. Специфіка вивчення композиції ліричних творів. Аналіз образно-тематичної композиції. Характеристика віршової «композиції». Дослідження власне віршової композиції. Мотив и мотивний аналіз. Версифікація. Строфіка. Ритміка. Метрика. Теорія рими.

Кредит 8. Специфіка аналізу форми твору: художня мова.

Тема 1. Аналіз художньої мови. Аналіз власне словесної форми. Мовні засоби, які сприяють емоційному наснаженню твору. Фоніка. Тропіка. Аналіз графічного оформлення тексту. Лексика і стилістика. Синтаксис.

Кредит 9. Аналіз родової, видової та жанрової форми твору.

Тема 1. Особливості визначення родової належності твору. Генерика літератури, генологія. Літературний рід, літературний вид, літературний жанр. Аналіз родової і видової своєрідності твору. Характеристика. Аналіз жанрової своєрідності твору.

Тема 2. Система жанрів. Проблема жанру. Жанрова своєрідність твору з урахуванням у системи історично сформованих жанрів лірики пісня, гімн, дифірамп, послання, ідилія, епіграма, ліричний портрет тощо), традиційного тематичного поділу на пейзажну, інтимну, релігійну, медитативну, громадянську лірику тощо. Епічні жанри. Жанрова система драматургії. Жанровий поділ лірики. Жанрові різновиди двородових форм. Система жанрів позародових форм. Складні випадки генологічного аналізу.

3. Рекомендована література

Базова:

1. Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / [за ред. Марії Зубрицької]. – 2-е вид., допов. – Львів : Літопис, 2002. – 823 с.
2. Баррі П. Вступ до теорії: літературознавство та культурологія. – К. : Смолоскип, 2008. – 360 с.
3. Безпечний І. Теорія літератури. – К. : Смолоскип, 2009. – 388 с.
4. Галич О. Теорія літератури. – К. : Либідь, 2001. – 448 с.
5. Домбровський В. Українська стилістика і ритміка. Українська поезика. – Дрогобич: Відродження, 2008. – 488 с.
6. Євшан М. Критика. Літературознавство. Естетика [Упор. Н. Шумило]. – К.: Основи, 1988. – 658 с.
7. Іванишин В. Тезаурус до курсу «Теорія літератури». – Дрогобич : Відродження, 2008. – 112 с.
8. Історія української літературної критики та літературознавства : хрестоматія : в 2 кн. / [упоряд.:

- П. М. Федченко]. – К. : Либідь, 1998.
9. Костенко А. Творчі методи в їх історичному розвитку. – К. : Дніпро, 1981. – 375 с.
 10. Лексикон загального та порівняльного літературознавства. – Чернівці : Золоті литаври, 2001. – 636 с.
 11. Марко В. Аналіз художнього твору : навч. посіб.. – К. : Академвидав, 2013. – 278 с.
 12. Наєнко М. К. Історія укр. літературознавства : підруч. – К. : Академія, 2003. – 360 с.
 13. Наливайко Д. Теорія літератури й компаративістика. – К. : “Києво-Могилянська академія”, 2006. – 347 с.
 14. Павличко С. Д. Теорія літератури. – К. : Основи, 2002. – 680 с.
 15. Пахаренко В. І. Основи теорії літератури. – К. : Генеза, 2007. – 294 с.
 16. Ткаченко А. Мистецтво слова. – К. : Правда Ярославичів, 1998. – 448 с.

Допоміжна

1. Аристотель. Об искусстве поэзии. – М.: Гос. изд-во. худ. л-ры., 1957. – 184 с.
2. Бахтин М. Літературно-критические статьи. – М.: Худож. л-ра, 1995. – 541 с.
3. Бахтин М. Эстетика словесного творчества. – М.: Искусство, 1986. – 444 с.
4. Бернадська Н.І. Роман: проблеми великої епічної форми. – К.: Нац. Ун-т ім. Тараса Шевченка. – К. : Логос, 2007. – 116 с.
5. Білоус П.В. Вступ до літературознавства: Лекції. – Житомир: Рута, 2009. – 336 с.
6. Бовсунівська Т.В. Теорія літературних жанрів: Жанрова парадигма сучасного зарубіжного роману. – К.: Вид.-полігр. центр “Київський університет”, 2009. – 519 с.
7. Веселовский А. Н. Историческая поэтика. – М.: Высш. шк., 1989. – 406 с.
8. Войтюк А. Літературознавчі концепції І. Франка. – Львів: Вища шк., 1981. – 184 с.
9. Волков И. Ф. Творческие методы и художественные системы. – М.: Искусство, 1989. – 255 с.
10. Выготский Л. С. Психология искусства. – М.: Педагогика, 1987. – 344 с.
11. Гегель Г. Эстетика : в 4 т. – М. : Искусство, 1968–1973.
12. Гиршман М. М. Литературное произведение. Теория и практика анализа. – М. : Высш. шк., 1991. – 160 с.
13. Гнатюк М. І. Іван Франко і проблеми теорії літератури: навч. посіб. – К. : ВЦ “Академія”, 2011. – 240 с.
14. Гнатюк М.М. Текстологічні студії. – К. : ВПК «Експрес-поліграф», 2011. – 156 с.
15. Гундорова Т. Проявлення слова. Дискурсія раннього українського модернізму. Постмодерна інтерпретація. – К. : Критика, 2009. – 477 с.
16. Гундорова Т. Післячорнобильська бібліотека. Український літературний постмодерн. – К. : Критика, 2005. – 344 с.
17. Зборовська Н. В. Код української літератури: Проект психоісторії новітньої української літератури. – К.: Академвидав, 2006. – 504 с.
18. Зборовська Н. В. Психоаналіз і літературознавство. – К.: Академвидав, 2003. – 392 с.
19. Зеров М. Українське письменство ХІХ ст. – Дрогобич: Відродження, 2007. – 568 с.
20. Зубрицька М. Ното legens: читання як соціокультурний феномен. – Л.: Літопис, 2004. – 352 с.
21. Іванишин П. Критика і метакритика як основа літературності : монографія. – К.: ВЦ “Академія”, 2012. – 288 с.
22. Калениченко Н. Л. Українська література другої половини ХІХ ст.: напрями, течії. – К.: Наук. думка, 1977. – 315 с.
23. Квіт С. Свобода стилю: Есе та статті. – К.: [б.в.], 1996. – 76 с.
24. Ключек К. Поетика візуальності Тараса Шевченка. – К.: Академвидав, 2013, 256с.
25. Козлов А. В. Азбука літературознавства. – Кривий Ріг, 2001. – 122 с.
26. Костенко Н. В. Українське віршування ХХ ст.. – К.: Либідь, 1993. – 232 с.
27. Кухар-Онишко О. С. Індивідуальний стиль письменника: генезис, структура, типологія. – К.: Вища шк., 1985. — 173 с.
28. Лановик З. Hermeneutica Sacra. – Тернопіль: Ред.-вид. відділ ТНПУ, 2006. – 587 с.
29. Лісовський А. Вивчення художнього твору в його літературно-естетичній цілісності // Укр. мова і л-ра в шк. – 2001. – № 5. – С. 20–23.
30. Лотман Ю. М. Анализ поэтического текста. – Л.: Просвещение, 1972. – 271 с.
31. Лотман Ю. М. Об искусстве. – Спб.: Искусство–СПБ, 2005. – 704 с.

32. Моклиця М. Основи літературознавства. Посібник для студентів. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2002. – 192 с.
33. Наливайко Д. С. Искусство: течения, направления, стили. – К.: Мистецтво, 1981. – 288 с.
34. Пахаренко В. Аналіз художнього твору // Укр. мова і л-ра в шк. – 1999. – № 3. – С. 28–30.
35. Потебня А. А. Теоретическая поэтика. – М.: Высш. шк., 1990. – 344 с.
36. Проблеми історії та теорії реалізму української літератури XIX – поч. XX ст. – К.: Наук. думка, 1991. – 266 с.
37. Пути анализа литературного произведения. – М.: Просвещение, 1981. – 222 с.
38. Сидоренко Г. Українське віршування від найдавніших часів до Шевченка. – К.: Вид-во Київ. ун-ту, 1972. – 139 с.
39. Українська література в системі літератур Європи і Америки (XIX –XX ст.). – К.: Заповіт, 1997. – 264 с.
40. Франко І. Із секретів поетичної творчості. – К.: Рад. письменник, 1969. – 192 с.
41. Фролова К. П. Аналіз художнього твору. – К.: Рад. шк., 1975. – 175 с.
42. Хализев В. Драма как явление искусства. – М.: Искусство, 1986. – 240 с.
43. Хализев В. Теория литературы. – М.: Высш. шк., 2002. – 398 с.
44. Храпченко М. Б. Горизонты художественного образа. – М.: Худож. л-ра, 1986. – 439 с.
45. Чижевський Д. І. Історія української літератури. – К.: Академія, 2003. – 568 с.
46. Чирков А. Эпическая драма (проблемы теории и поэтики). – К.: Высш. шк., 1988. – 159 с.
47. Шестопалова Т.П. Історія української літературної критики. – К.: ДЗ “ЛНУ імені Тараса Шевченка”, 2012. – 223 с.
48. Яус Г.Р. Досвід естетичного сприйняття і літературна герменевтика. – К.: Вид-во Соломії Павличко “Основи”, 2011. – 624 с.

4. Інформаційні ресурси

1. Антологія світової літературно-критичної думки XX ст. / [за ред. Марії Зубрицької]. – 2-е вид., допов. – Львів: Літопис, 2002. – 823 с.
2. Енциклопедія постмодернізму / [за ред. Ч. Енквіста, В. Е. Тейлора]. – Пер. з англ. – К.: Основи, 2003. – 504 с.
3. Історія української літературної критики та літературознавства : хрестоматія : в 2 кн. / [упоряд.: П. М. Федченко]. – К. : Либідь, 1998.
4. Літературознавчий словник-довідник [ред. кол. Р. Т. Гром'як, Ю. І. Ковалів та ін.]. – К.: Академія, 1997. – 752 с.
5. Літературознавча енциклопедія : у 2 т. / [авт.-уклад. Ю. І. Ковалів]. – Т.1. – К.: Академія, 2007. – 608 с.
6. Літературознавча енциклопедія : у 2 т. / [авт.-уклад. Ю. І. Ковалів]. – Т. 2. – К.: Академія, 2007. – 624 с.
7. Лесин В. М. Словник літературознавчих термінів. – К.: Рад. шк., 1971. – 486 с.
8. Українська літературна енциклопедія : в 5 т. – К.: Укр. Рад. Енциклопедія, 1988-1995.
9. <http://lib.ru/CULTURE/ILIN/poststrukt.txt>)
10. http://www.gumfak.ru/teoriya_liter.shtml
11. <http://kaftip.narod.ru/AHT.html#B>
12. <http://narratology.at.ua/load/3>
13. <http://www.elenakosilova.narod.ru/studia2/gadamer2.htm>
14. http://bookz.ru/authors/fridrih-gegel_/gegelf01/page-2-gegelf01.html
15. <http://lib.ru/CULTURE/ILIN/poststrukt.txt>
16. http://yanko.lib.ru/books/cultur/stross_struktur_antrop.htm
17. <http://www.my-chekhov.ru/kritika/tupe/tupe10.shtml>

5. Форма підсумкового контролю успішності навчання: іспит.

6. Засоби діагностики успішності навчання: опитування, співбесіда, коментування окремих положень відповідей, доповнення, колоквиум, усні та письмові відповіді на проблемні питання, виконання індивідуальних завдань, контрольна робота.

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО**

Кафедра української мови і літератури

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної роботи

_____ Н. І. Василькова

5 вересня 2018 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕОРІЯ ЛІТЕРАТУРИ**

Ступінь магістра

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

035 Філологія

035.01 українська мова та література

освітня програма українська мова і література

2018 – 2019 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Теорія літератури» для студентів галузі знань 03
Гуманітарні науки спеціальності 035 «Філологія» 035.01 українська мова та література.

Розробник: Філатова Оксана Степанівна, доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри
української мови і літератури _____ (Філатова О.С.)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри української мови і літератури.

Протокол № 01 від «29» серпня 2018 р.

Завідувач кафедри _____ (Філатова О.С.)

«29» серпня 2018 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Денна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів - 9	Галузь знань 03 Гуманітарні науки	Нормативна	
Індивідуальне науково-дослідне завдання: Технологія аналізу художнього твору в його родовій і жанровій специфіці.	Спеціальність 035 «Філологія» 035.01 українська мова та література	Рік підготовки:	
		1-й	
Загальна кількість годин - 270		Семестр	
		1-й	2-й
Тижневих годин – 3,9 год. / 1,9 год.; аудиторних - 80 год.; самостійної роботи – 190 год.	Ступінь магістра	Лекції	
		20	12
		Практичні	
		34	14
		Консультації	
		Самостійна робота	
		126	64
		Індивідуальні завдання:	
		Вид контролю: іспит	

Мова навчання – українська.

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить: 80 год. – аудиторні заняття, 190 год. – самостійна робота (30% ~ 70%).

Заочна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		заочна форма навчання	
Кількість кредитів - 9	Галузь знань 03 Гуманітарні науки	Нормативна	
Індивідуальне науково-дослідне завдання: Технологія аналізу художнього твору в його родовій і жанровій специфіці.	Спеціальність 035 «Філологія» 035.01 українська мова та література	Рік підготовки:	
		1-й	
Загальна кількість годин - 270		Семестр	
		1-й	2-й
		Лекції	
		6	10
		Практичні	
		8	14
		Консультації	
		Самостійна робота	
		232	38
		Індивідуальні завдання:	
		Вид контролю: іспит	

Мова навчання – українська.

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить: 38 год. – аудиторні заняття, 232 год. – самостійна робота (14% ~ 86%).

2. Мета, завдання навчальної дисципліни та результати навчання

Мета. Поглиблене вивчення на діахронно-синхронному рівні методологічних і теоретичних аспектів літературознавчої науки, теоретичної та історичної поетики. Аналіз методів и методик сучасної науки, що використовуються у процесі дослідження тексту. Підготовка до науково-дослідної, педагогічної та науково-педагогічної діяльності в системі загальної середньої і вищої професійної освіти у сфері філології.

Завдання:

- сформувати вміння самостійно досліджувати, теоретично узагальнювати явища літератури і фольклору, художньої мови в їх взаємодії з системою культури на синхронному, діахронному та соціокультурному рівні;
- сформувати вміння кваліфікованого аналізу та узагальнення з використанням сучасних методик і методологій результатів наукових досліджень у галузі теорії літератури;
- поглибити професійне володіння технікою літературознавчих досліджень, уміння самостійно будувати теоретичне дослідження, оформлювати його результати у вигляді наукових статей і завершеної науково кваліфікаційної роботи;
- поглибити навички критично аналізувати та застосовувати теоретичні й практичні знання у сфері теорії літератури для власних наукових досліджень;
- сприяти всебічному розвитку, активному становленню й самореалізації особистості майбутнього фахівця.

Передумови для вивчення дисципліни: знання, уміння, навички та інші компетентності, здобуті під час вивчення курсів загального фундаментального та професійного циклу – «Методологія та організація наукових досліджень», «Теоретичні проблеми літературознавства», «Літературознавчий аналіз художнього тексту».

Робоча програма навчальної дисципліни складається з **9-ти кредитів**.

Результати навчання:

- розуміння взаємозв'язків між теоретичними підходами та методологічними практиками;
- застосовування різних методологічних підходів в оцінці явищ історико-літературного процесу, а також визначення найважливіших питань, порушених цими методологічними підходами;
- знання стандартів сучасної науково-дослідницької діяльності, вимог, необхідних для втілення наукового дослідження, включаючи критичну обізнаність та інтелектуальну чесність;
- володіння методологією наукової та методикою педагогічної діяльності у вищому навчальному закладі, а також проведення власного оригінального наукового дослідження, результати якого повинні містити наукову новизну, мати теоретичне та практичне значення.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент оволодіває такими компетентностями:

загальнопредметні:

- уміння самостійно будувати теоретичне дослідження, оформлювати його результати у вигляді наукових статей.
- уміння застосовувати практичні знання у сфері теорії літератури для власних наукових досліджень;
- володіння різноплановими методами і способами аналізу під час професійної діяльності;

- навички роботи з інформацією, зокрема уміння знаходити та аналізувати інформацію з різних джерел;
- здатність генерувати нові ідеї, проявляти ініціативу, зокрема в ризикових ситуаціях, нести відповідальність за власні рішення;
- здатність до особистісного і професійного зростання, соціальної і професійної мобільності.

фахові:

- оперування ключовими поняттями теорії літератури, ведення дискусії з її ключових питань;
- знання основних процесів українського та зарубіжного літературознавства на синхронно-діахронному рівні;
- вміння аналізувати розвиток літературної системи в контексті світових культурно-мистецьких подій;
- вміння здійснювати типологічні зв'язки між літературними явищами і фактами;
- здатність осмислювати широке коло проблем шляхом розуміння фундаментальних основ теорії літератури;
- знання фундаментальних основ науки про літературу, метааналіз інформації.
- знання методології сучасного літературознавства, вміння використовувати в процесі аналізу літературних текстів.

3. Програма навчальної дисципліни

Кредит 1. Функціонування літератури. Літературна творчість.

Тема 1. Художній текст і художній твір.

- Текст і твір.
- Проблема тексту, контексту, метатексту.
- Теорія художнього знаку і символу. Художній і нехудожній текст.
- Символ, міф і художнє слово. Міф і ритуал. Літературний міф і міф у літературі.
- Проблема інтертекстуальності і поняття внутрішніх контактних зв'язків.

Тема 2. Літературна творчість. Автор художнього твору.

- Проблема автора в теоретико-літературному рецептивному полі.
- Проблема автора і форми його вираження в художньому творі.
- Автор у координатах парадигмальних категорій постмодернізму.
- Психологія літературної творчості. Художній талант. Біографія і творчість.

Кредит 2. Генерика і генологія літератури.

Тема 1. Форми літературної творчості.

- Теорії походження словесного мистецтва.
- Родові форми літератури.
- Міжродові форми в літературі.
- Видові форми літературної творчості.
- Проблема жанру та жанрових дифузій.

Тема 2. Література в системі естетичних явищ.

- Взаємодія літератури й мистецтва.
- Інтермедіальність у просторі літератури. Інтернет і література.
- Елітарна і масова література.
- Сильові форми літератури (модерністські, авангардні, постмодерністські).

Кредит 3. Методологія сучасного літературознавства: український і зарубіжний досвід.

Тема 1. Літературознавчі напрями сцієнтистського типу.

- Структуралізм та еволюція структурного підходу.
- Структуральна поетика.
- Наукова парадигма літературознавчої семіотики.
- Постструктуралізм. Деконструктивізм. Неофройдизм і деконструкція.

Тема 2. Неоміфологічна школа і архетипна критика.

- Міфологічна школа. Міфопоетика і неоміфопоетика: сучасна практика.
- Культурна антропологія Дж.Фрезера, К.Юнга.
- Архетипна критика Н.Фрая

Тема 3. Психоаналіз. Літературна герменевтика.

- Класичний психоаналіз. Аналітична психологія К.Юнга, структурний психоаналіз Ж.Лакана.
- Психоаналіз та українське літературознавство.
- П.Ріккер, Г.Гадамер як основоположники вчення про тлумачення тексту.
- Розвиток української герменевтики.

Кредит 4. Теоретичні модифікації сучасного дослідницького процесу.

Тема 1. Теорія оповіді.

- Теорія діалогізму М.Бахтіна.
- Наратологія. Самоідентифікації теорії наративу.
- Парадигма наративного дискурсу в українському літературознавстві.

Тема 2. Теорія літературної комунікації.

- Рецептивна естетика та критика. Теоретичні засади.
- Принципи рецептивної естетики.
- Констанцька школа рецептивної естетики.
- Рецептивна естетика і феноменологія.

Тема 3. Інтермедіальні студії. Загальна характеристика постколоніальної критики.

- Мультидисциплінарність як один з основних підходів у сучасній компаративістиці. Літературна компаративістика і культуральні студії.

- Постколоніальна критика.
- Вітчизняне постколоніальне літературознавство. Ключові особливості, представники.
- Фемінізм. Концепція феміністичної критики.

Кредит 5. Теоретичні основи аналізу художнього твору

Тема 1. Аналіз художнього тексту: методологічні прийоми та інструментарій.

- Основні літературознавчі процедури: аналіз, синтез, оцінювання
- Специфіка літературознавчого аналізу. Вимоги до літературознавчого аналізу.
- Принципи аналізу художнього тексту.
- Різновиди аналізу. Методи аналізу художнього твору.
- Концептуально-стильовий метод аналізу творів літератури.

Кредит 6. Специфіка аналізу змістових складників художнього твору.

Тема 1. Аналіз змістових елементів твору.

- Особливості аналізу тематики твору.
- Методика дослідження проблематики художнього твору .
- Аналіз-інтерпретація ідейного змісту твору.
- Пафос та особливості його аналізу.

Тема 2. Аналіз змістової форми: художній світ.

- Художній світ твору як об'єкт літературознавчого дослідження.
- Образ людини як складник художнього світу твору.
- Природа як складник художнього світу. Основні напрямки характеристики пейзажу.
- Предметність як складник художнього світу: основні напрями вивчення.
- Методика і технологія дослідження художнього часу і простору.

Кредит 7. Специфіка аналізу художньої форми: композиція і сюжет.

Тема 1. Аналіз композиційної форми.

- Типи і форми композиції. Композиційні засоби.
- Аналіз елементів зовнішньої (видимої) композиції.
- Композиція образної системи.
- Аналіз оповідної композиції.

Тема 2. Особливості аналізу сюжетної форми.

- Аналіз художнього конфлікту.
- Сюжет і фабула. Функції , типи сюжетів. Сюжетні елементи (етапи розгортання конфлікту).
- Засоби сюжетної композиції.
- Позафабульні елементи.

Тема 3. Специфіка вивчення композиції ліричних творів.

- Аналіз образно-тематичної композиції.
- Дослідження власне віршової композиції.
- Строфіка.

Кредит 8. Специфіка аналізу форми твору: художня мова.

Тема 1. Аналіз художньої мови.

- Аналіз власне словесної форми.
- Фоніка. Тропіка.
- Аналіз графічного оформлення тексту.
- Лексика і стилістика. Синтаксис.

Кредит 9. Аналіз родової, видової та жанрової форми твору.

Тема 1. Особливості визначення родової належності твору.

- Аналіз родової і видової своєрідності твору.
- Аналіз жанрової своєрідності твору.

Тема 2. Система жанрів.

- Епічні жанри.
- Жанрова система драматургії.
- Жанровий поділ лірики.
- Жанрові різновиди двородових форм.
- Система жанрів позародових форм.
- Складні випадки генетичного аналізу.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви кредитів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	конс	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Кредит 1. Функціонування літератури. Літературна творчість												
Тема 1. Художній текст і художній твір	15	2	2			11		2				25
Тема 2. Літературна творчість. Автор художнього твору.	15	2	2			11			2			
Кредит 2. Генерика і генологія літератури												
Тема 1. Форми літературної творчості.	15	2	4			9						15
Тема 2. Література в системі естетичних явищ.	15	2	4			9						15
Кредит 3. Методологія сучасного літературознавства: український і зарубіжний досвід												
Тема 1. Літературознавчі напрями сцієнтистського типу.	10	2	4			4		4	2			35
Тема 2. Неоміфологічна школа і архетипна критика.	10	2	2			6			2			
Тема 3. Психоаналіз. Літературна герменевтика.	10	2	2			6			2			
Кредит 4. Теоретичні модифікації сучасного дослідницького процесу												
Тема 1. Теорія оповіді.	10	2	2			6		4	2			35
Тема 2. Теорія літературної комунікації.	10	2	2			6						

Тема 3. Інтермедіальні студії. Загальна характеристика постколоніальної критики.	10	2	4			4			2			
Кредит 5. Теоретичні основи аналізу художнього твору												
Тема 1. Аналіз художнього тексту: методологічні прийоми та інструментарій.	30	2	2			26						15
Кредит 6. Специфіка аналізу змістових складників художнього твору												
Тема 1. Аналіз змістових елементів твору.	15		4			11		2	2			15
Тема 2. Аналіз змістової форми: художній світ.	15	2	2			11						
Кредит 7. Специфіка аналізу художньої форми: композиція і сюжет												
Тема 1. Аналіз композиційної форми.	10	2	2			6		2				35
Тема 2. Особливості аналізу сюжетної форми.	10	2	2			6		2				
Тема 3. Специфіка вивчення композиції ліричних творів.	10	2	2			6						
Кредит 8. Специфіка аналізу форми твору: художня мова												
Тема 1. Аналіз художньої мови.	30		2			28		2				17
Кредит 9. Аналіз родової, видової та жанрової форми твору												
Тема 1. Особливості визначення родової належності твору.	15	2	2			11		2				25
Тема 2. Система жанрів.	15		2			13		2				
Усього годин	270	32	48			190	270	16	22			232

5. Темы практичних занять
Заочна форма навчання

N з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Кредит 1. Літературний текст і літературний твір	2
2	Автор літературного твору. Специфіка вираження авторської свідомості в ліриці Михайля Семенка	2
3	Кредит 2. Жанровий синкретизм і синтез. Жанровий синкретизм романізованих біографій В.Петрова-Домонтовича “Романи Куліша”, “Аліна і Костомаров”	2
4	Інтермедіальність у просторі літературі. Синтез мистецтв у ранній поезії П. Тичини (зб. “Сонячні кларнети”)	2
5	Екранізація художнього твору як його інтерпретація. Екранізація повісті М. Коцюбинського “Тіні забутих предків”	2
6	Інтернет і література. Електронні видання	2
7	Кредит 3. Текст як знак: семіотичний аналіз роману В. Домонтовича “Доктор Серафікус”	2
8	Семіотика натюрморту в літературі (М. Рильський “Яблука доспіли”)	2
9	Міфопоетика романів Дари Крній “Гонихмарник”	2
10	Роман Є.Плужника “Недуга” в контексті психоаналітичної теорії З. Фрейда	2
11	Кредит 4. Стратегія нарації в романі Дмитра Бузька “Голяндія”	2
12	Екзистенціальні концепти в художній літературі. Знаки межової ситуації в новелі В. Стефаніка “Камінний хрест”	2
13	Гендерні студії в Україні (Н.Зборовська, В.Агеєва, Т.Гундорова, Л.Таран, О.Забужко)	2
14	“Місто” В.Підмогильного і “Любий друг” Г. Де Мопассана: компаративні паралелі і збіги	2
15	Кредит 5. Текстологічне дослідження поезії В.Симоненка: аналіз прижиттєвих видань та повного видання творів за редакцією А. Ткаченка.	2
16	Кредит 6. Час і простір у романі М. Йогансена “Пригоди доктора Леонардо....”. Аналіз предметного світу	2
17	Проблематика трагікомедії М. Куліша “Мина Мазайло”	2
18	Природа як складник художнього світу оповідань “Лісова сторожка”, “Степова казка” Гр. Тютюнника	2
19	Кредит 7.	

	Аналіз художнього конфлікту в новелі М. Коцюбинського “Інтермецо”	2
20	Дослідження віршової композиції: В.Стус “На колимськiм морозі калина..”	2
21	Римування, строфіка вірша Ліна Костенко «Осінній день, осінній день, осінній»	2
22	Кредит 8. Аналіз художньої мови поезії В. Симоненка “Лебеді материнства”	2
23	Кредит 9. Жанрова своєрідність твору: аналіз драматичної поеми Лесі Українки “Лісова пісня”	2
24	Позародові форми: аналіз есе Ю. Андруховича “Лексикон інтимних міст”	2
	Разом	48

Заочна форма навчання

N з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Кредит 1. Автор літературного твору. Специфіка вираження авторської свідомості в ліриці Михайля Семенка	2
2	Кредит 3. Жанровий синкретизм і синтез. Жанровий синкретизм романізованих біографій В.Петрова-Домонтовича “Романи Куліша”, “Аліна і Костомаров”	2
3	Міфопоетика романів Дари Крній “Гонихмарник”	2
4	Роман Є.Плужника “Недуга” в контексті психоаналітичної теорії З. Фрейда	2
5	Кредит 4. Стратегія нарації в романі Дмитра Бузька “Голяндія”	2
6	“Місто” В.Підмогильного і “Любий друг” Г. Де Мопассана: компаративні паралелі і збіги	2
7	Кредит 6. Природа як складник художнього світу оповідань “Лісова сторожка”, “Степова казка” Гр. Тютюнника	2
8	Кредит 7. Римування, строфіка вірша Ліна Костенко «Осінній день, осінній день, осінній»	2
9	Кредит 8. Аналіз художньої мови поезії В. Симоненка “Лебеді материнства”	2
10	Кредит 9. Жанрова своєрідність твору: аналіз драматичної поеми Лесі Українки “Лісова пісня”	2
11	Позародові форми: аналіз есе Ю. Андруховича “Лексикон інтимних міст”	2
	Разом	22

6. Самостійна робота

N з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Кредит 1. Літературний твір як феномен	4	6
2	Текст у світлі наукових рецепцій	8	7
3	Індивідуальний стиль письменника	6	6
4.	Творчий задум. Творче натхнення	4	6
5	Кредит 2. Художня література як гра.	4	6
6	Історична типологія літератури	4	7
7	Жанровий синкретизм і синтез	5	7
8	Історична поетика	5	10
9	Кредит 3. Філологічний метод	4	7
10	Літературна герменевтика	2	7
11	Інтертекстуальна практика	4	7
12	Біографічний метод	2	7
13	Компаративізм	4	7
14	Кредит 4. Методологія культурно-історичної школи	4	7
15	Літературна імагологія	4	7
16	Концепція екзистенціалізму	2	7
17	Формальний метод	2	7
18	Комплексні види літературознавчих досліджень	4	7
19	Кредит 5. Літературно-художній твір як об'єкт дослідницької діяльності	13	9
20	Фахові компетенції інтерпретатора художнього твору	13	6
21	Кредит 6. Художній світ твору як об'єкт літературознавчого дослідження	5	4
22	Методика вивчення літературного характеру	6	4
23	Поняття про психологізм. Засоби характеротворення	6	4
24	Форми присутності людини в художньому творі	5	3
25	Кредит 7. Типи і форми композиції. Композиційні засоби	6	10
26	Композиція образної системи. Аналіз оповідної композиції	6	10

27	Сюжетні елементи (етапи розгортання конфлікту). Позафабульні елементи	6	15
28	Кредит 8. Аналіз графічного оформлення тексту	28	17
29	Кредит 9. Жанрові різновиди двородових форм	12	11
30	Система жанрів позародових форм	12	14
	Разом	190	232

7. Індивідуальне науково-дослідне завдання

Технологія аналізу художнього твору в його родовій і жанровій специфіці.

8. Методи навчання

Методи навчання: пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, проблемного викладу, частково-пошукові та дослідницькі.

9. Методи контролю

Методи контролю:

фронтальний, груповий, індивідуальний, комбінований.

Форми контролю:

опитування, співбесіда, коментування окремих положень відповідей своїх товаришів, доповнення, колоквиум, усні та письмові відповіді на проблемні питання, виконання індивідуальних завдань, контрольна робота.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота									Контрольна робота	Іспит	Накопичувальні бали/ Сума
45 б.	45 б.	50 б.	50 б.	45 б.	45 б.	50 б.	45 б.	45 б.	120 б. (6 x 20 б.)	360 б.	900 б.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

ОЦІНКА ECTS	СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	залік
A	90-100	5 (відмінно)	5/відм./зараховано
B	80-89	4 (добре)	4/добре/ зараховано
C	65-79		
D	55-64	3 (задовільно)	3/задов./ зараховано
E	50-54		
FX	35-49	2 (незадовільно)	Не зараховано

Критерії оцінювання відповідей

Оцінка "відмінно" ставиться, якщо студент:

- вільно володіє категоріально-понятійним апаратом теорії літератури;
- усі завдання виконані на високому рівні;

- володіє мистецтвом аналізу літературного твору, застосовуючи при цьому методологічні та методичні принципи системного підходу;
- точно виявляє художність твору за змістовими та формальними критеріями;
- уміє логічно та аргументовано викладати свої думки в усній та письмовій формі.

Оцінка “добре” ставиться, якщо студент:

- в основному добре володіє фактичним матеріалом з теорії літератури, уміє застосовувати його при аналізі літературного твору і літературного процесу, проте допускає при цьому незначні помилки та неточності;
- належним чином володіє методологією та методикою аналізу літературного твору, проте допускає неточності у формулюванні головних смислів та в аналізі виражально-зображувальних засобів;
- здатен до розв’язання теоретико-практичних завдань літературознавчої спрямованості;
- вміє добирати докази на підтвердження власних думок.

Оцінка “задовільно” ставиться, якщо студент:

- посередньо володіє фактичним матеріалом з теорії літератури, допускає незначні помилки у розумінні основних категоріальних понять теорії літератури;
- відчуває деякі труднощі при ілюстрації теоретико-літературних положень конкретними прикладами;
- здатен за зразком розв’язувати теоретико-практичні завдання літературознавчої спрямованості;
- відтворює теоретико-літературний матеріал репродуктивно, з недостатньою осмисленістю;
- відчуває труднощі при ілюстрації теоретико-літературних положень конкретними прикладами.

Оцінка “незадовільно” ставиться, якщо студент:

- володіє незначною частиною теоретико-літературного навчального курсу;
- не уміє ілюструвати теоретичні положення конкретними прикладами;
- не володіє теоретичним апаратом;
- допускає грубі помилки при виявленні головних смислів художнього твору, не уміє аналізувати його поетикальну систему;
- не володіє системою критеріїв оцінки художності літературного твору.

Ці оцінки трансформуються в рейтингові бали у такий спосіб:

“5” – 40-50 балів;

“4” – 30-39 бали;

“3” – 20-29 балів;

“2” – 1-19 балів.

11. Методичне забезпечення

1. Філатова О.С. Технологія гри в іронічному дискурсі автора-“трикстера” // Питання літературознавства : наук. зб. – Чернівці : Рута, 2007. – Вип. 74. – С. 228–236.
2. Філатова О.С. Проблема автора в теоретичному дискурсі М. Бахтіна та В. Виноградова // Наукові записки. Серія : Літературознавство ; [за ред. проф. М. Ткачука]. – Тернопіль : ТНПУ, 2008. – Вип. 25. – С. 277–288.
3. Філатова О.С. Автор у системі культурно-історичних парадигм: генеза, статус, модифікація // Антропология літератури: комунікація, мова, тілесність ; [укладач І.В. Папуша] // *Studia methodologica*. – Вип. 25. – Тернопіль : Редакційно-видавничий відділ ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2008. – С. 198–203.
4. Філатова О. Теорія автора у В. Виноградова і М. Бахтіна: антиномія чи науковий діалог? // Науковий вісник Миколаївського держ. ун-ту: зб. наук. пр. Філологічні науки. – Миколаїв : МДУ, 2008. – Вип. 14. – С. 194–198.
5. Філатова О. Категорія автора в давньоруській літературній традиції (теоретичний та герменевтичний аспект) // Література. Фольклор. Проблеми поетики : зб.наук. пр. – Вип. 31 / редкол. : Г.Ф. Семенюк (гол. ред.), А.В. Козлов (від.ред.) та ін. – Ч. 2. – К. : Твім інтер, 2008. – С. 377–388.
6. Проблема автора в контексті теоретичної парадигми “психологічної школи” та формалізму // Література. Фольклор. Проблеми поетики : зб. наук. праць. – Вип. 33 / редкол. : Г.Ф. Семенюк (гол. ред.), А.В. Козлов (від.ред.) та ін. – Ч. 2. – К. : Твім інтер, 2009. – С. 378–390.
7. Філатова О. Метатеоретичні принципи моделювання авторської свідомості // Наукові праці: науково-

- методичний журнал. Філологія. Літературознавство. – Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2009. – Т. 118. Вип. 105. – С. 82–88.
8. Філатова О. Від “смерті” до “реанімації”: метаморфози авторства в сучасному літературознавстві // *Studia methodologica*. – Вип. 29. – Тернопіль : Редакційно-вид. відділ ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2009. – С. 169–174.
 9. Філатова О.С. Інтенційність суб’єкта творчості у форматі імперативного канону соцреалізму // *Наукові записки. Серія : Літературознавство ; [за ред. проф. М. Ткачука]*. – Тернопіль : ТНПУ, 2011. – Вип. 31. – С. 277–289. (або електронна версія: <http://dspace.tnpu.edu.ua/bitstream/123456789/1201/1/Filatova.pdf>)
 10. Філатова О.С. “Виробничий” роман як технократичний проект “інженерії людської душі”// *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка : Літературознавство. Мовознавство. Фольклористика*. – К. : ВПЦ “Київський університет”, 2011. – Вип. 22. – С.26–30. (електронна версія http://papers.univ.kiev.ua/article/Manufacture_novel_as_the_technocratic_project_of_15863)
 11. Філатова О. Концепт *гра* у вимірі художньо-естетичної проблематики // *Вісник Черкаського університету. Серія : Філологічні науки*. – Черкаси, 2012. – Вип. 25 (238). – С. 14–19.
 12. Філатова О. Рольова гра автора, або Маска блязня як можливість бути іншим для інших // *Науковий вісник Миколаївського державного університету : зб. наук. пр.* – Вип. 4.7. – Миколаїв : МДУ імені В. О. Сухомлинського, 2011. – С. 106–111.
 13. Філатова О. Автор-творець у хронотопному вимірі українського бароко // *Науковий вісник Миколаївського державного університету : зб. наук. пр. ; [За ред. В.Д. Будака, М. І. Майстренко]*. – Миколаїв : МНУ ім. В.О. Сухомлинського, 2012. – Вип. 4.10. – С. 204–209.
 14. Філатова О. Український роман 20–30-х років ХХ століття: типологія авторської свідомості: *монографія*. Миколаїв: Іліон, 2010. 485 с.
 15. Філатова О. Провіденційність авторського світовідчуття в площині соцреалістичного тексту. *Метаморфози в сучасній українській літературі: монографія; [За редакцією Пауліни Олеховської, Марти Замбожицької та Катажини Якубовської-Кравчик]*. Варшава: Sova Sp. z.o.o., 2014. С. 47–57.
 16. Філатова О. Автор і текст у системі соцреалізму: монографія. Миколаїв: Іліон, 2017. 244 с.
 17. Філатова О. С. Розвиток українського літературознавства : навчально-методичні рекомендації до практичних занять та самостійної роботи. – Миколаїв, Іліон, 2017. – 50 с.
 18. Філатова О. С. Теорія літератури : навчально-методичні рекомендації до практичних занять та самостійної роботи. – Миколаїв, Іліон, 2017. – 75 с.
 19. Філатова О. Категорія автора в національній системі культурно-історичних парадигм // *Ідіостиль автора-творця: мовно-літературна парадигма: монографія*. – Миколаїв: Іліон. – 2018.

12. Рекомендована література

Базова:

17. Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / [за ред. Марії Зубрицької]. – 2-е вид., допов. – Львів : Літопис, 2002. – 823 с.
18. Баррі П. Вступ до теорії: літературознавство та культурологія. – К. : Смолоскип, 2008. – 360 с.
19. Безпечний І. Теорія літератури. – К. : Смолоскип, 2009. – 388 с.
20. Галич О. Теорія літератури. – К. : Либідь, 2001. – 448 с.
21. Домбровський В. Українська стилістика і ритміка. Українська поетика. – Дрогобич: Відродження, 2008. – 488 с.
22. Євшан М. Критика. Літературознавство. Естетика [Упор. Н. Шумило]. – К.: Основи, 1988. – 658 с.
23. Іванишин В. Тезаурус до курсу «Теорія літератури». – Дрогобич : Відродження, 2008. – 112 с.
24. Історія української літературної критики та літературознавства : хрестоматія : в 2 кн. / [упоряд.: П. М. Федченко]. – К. : Либідь, 1998.
25. Костенко А. Творчі методи в їх історичному розвитку. – К. : Дніпро, 1981. – 375 с.
26. Лексикон загального та порівняльного літературознавства. – Чернівці : Золоті литаври, 2001. – 636 с.
27. Марко В. Аналіз художнього твору : навч. посіб.. – К. : Академвидав, 2013. – 278 с.
28. Насенко М. К. Історія укр. літературознавства : підруч. – К. : Академія, 2003. – 360 с.
29. Наливайко Д. Теорія літератури й компаративістика. – К. : “Києво-Могилянська академія”, 2006.

– 347 с.

30. Павличко С. Д. Теорія літератури. – К. : Основи, 2002. – 680 с.
31. Пахаренко В. І. Основи теорії літератури. – К. : Генеза, 2007. – 294 с.
32. Ткаченко А. Мистецтво слова. – К. : Правда Ярославичів, 1998. – 448 с.

Допоміжна

49. Аристотель. Об искусстве поэзии. – М.: Гос. изд-во. худ. л-ры., 1957. – 184 с.
50. Бахтин М. Літературно-критические статьи. – М.: Худож. л-ра, 1995. – 541 с.
51. Бахтин М. Эстетика словесного творчества. – М.: Искусство, 1986. – 444 с.
52. Бернадська Н.І. Роман: проблеми великої епічної форми. – К.: Нац. Ун-т ім. Тараса Шевченка. – К. : Логос, 2007. – 116 с.
53. Білоус П.В. Вступ до літературознавства: Лекції. – Житомир: Рута, 2009. – 336 с.
54. Бовсунівська Т.В. Теорія літературних жанрів: Жанрова парадигма сучасного зарубіжного роману. – К.: Вид.-полігр. центр “Київський університет”, 2009. – 519 с.
55. Веселовский А. Н. Историческая поэтика. – М.: Высш. шк., 1989. – 406 с.
56. Войтюк А. Літературознавчі концепції І. Франка. – Львів: Вища шк., 1981. – 184 с.
57. Волков И. Ф. Творческие методы и художественные системы. – М.: Искусство, 1989. – 255 с.
58. Выготский Л. С. Психология искусства. – М.: Педагогика, 1987. – 344 с.
59. Гегель Г. Эстетика : в 4 т. – М. : Искусство, 1968–1973.
60. Гиршман М. М. Литературное произведение. Теория и практика анализа. – М. : Высш. шк., 1991. – 160 с.
61. Гнатюк М. І. Іван Франко і проблеми теорії літератури: навч. посіб. –К. : ВЦ “Академія”, 2011. – 240 с.
62. Гнатюк М.М. Текстологічні студії. – К. : ВПК «Експрес-поліграф», 2011. – 156 с.
63. Гундорова Т. Проявлення слова. Дискурсія раннього українського модернізму. Постмодерна інтерпретація. – К. : Критика, 2009. – 477 с.
64. Гундорова Т. Післячорнобильська бібліотека. Український літературний постмодерн. – К. : Критика, 2005. – 344 с.
65. Зборовська Н. В. Код української літератури: Проект психоісторії новітньої української літератури. – К.: Академвидав, 2006. – 504 с.
66. Зборовська Н. В. Психоаналіз і літературознавство. – К.: Академвидав, 2003. – 392 с.
67. Зеров М. Українське письменство ХІХ ст. – Дрогобич: Відродження, 2007. – 568 с.
68. Зубрицька М. Номо legens: читання як соціокультурний феномен. – Л.: Літопис, 2004. – 352 с.
69. Іванишин П. Критика і метакритика як основа літературності : монографія. – К.: ВЦ “Академія”, 2012. – 288 с.
70. Калениченко Н. Л. Українська література другої половини ХІХ ст.: напрями, течії. – К.: Наук. думка, 1977. – 315 с.
71. Квіт С. Свобода стилю: Есе та статті. – К.: [б.в.], 1996. – 76 с.
72. Ключек К. Поетика візуальності Тараса Шевченка. – К.: Академвидав, 2013, 256с.
73. Козлов А. В. Азбука літературознавства. – Кривий Ріг, 2001. – 122 с.
74. Костенко Н. В. Українське віршування ХХ ст.. – К.: Либідь, 1993. – 232 с.
75. Кухар-Онишко О. С. Індивідуальний стиль письменника: генезис, структура, типологія. – К.: Вища шк., 1985. — 173 с.
76. Лановик З. *Neumenutica Sacra*. – Тернопіль: Ред.-вид. відділ ТНПУ, 2006. – 587 с.
77. Лісовський А. Вивчення художнього твору в його літературно-естетичній цілісності // Укр. мова і л-ра в шк. – 2001. – № 5. – С. 20–23.
78. Лотман Ю. М. Анализ поэтического текста. – Л.: Просвещение, 1972. – 271 с.
79. Лотман Ю. М. Об искусстве. – Спб.: Искусство–СПБ, 2005. – 704 с.
80. Моклиця М. Основи літературознавства. Посібник для студентів. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2002. – 192 с.
81. Наливайко Д. С. Искусство: течения, направления, стили. – К.: Мистецтво, 1981. – 288 с.
82. Пахаренко В. Аналіз художнього твору // Укр. мова і л-ра в шк. – 1999. – № 3. – С. 28–30.
83. Потебня А. А. Теоретическая поэтика. – М.: Высш. шк., 1990. – 344 с.
84. Проблеми історії та теорії реалізму української літератури ХІХ – поч. ХХ ст. – К.: Наук. думка,

1991. – 266 с.
85. Пути анализа литературного произведения. – М.: Просвещение, 1981. – 222 с.
86. Сидоренко Г. Українське віршування від найдавніших часів до Шевченка. – К.: Вид-во Київ. ун-ту, 1972. – 139 с.
87. Українська література в системі літератур Європи і Америки (XIX –XX ст.). – К.: Заповіт, 1997. – 264 с.
88. Франко І. Із секретів поетичної творчості. – К.: Рад. письменник, 1969. – 192 с.
89. Фролова К. П. Аналіз художнього твору. – К.: Рад. шк., 1975. – 175 с.
90. Хализев В. Драма как явление искусства. – М.: Искусство, 1986. – 240 с.
91. Хализев В. Теория литературы. – М.: Высш. шк., 2002. – 398 с.
92. Храпченко М. Б. Горизонты художественного образа. – М.: Худож. л-ра, 1986. – 439 с.
93. Чижевський Д. І. Історія української літератури. – К.: Академія, 2003. – 568 с.
94. Чирков А. Эпическая драма (проблемы теории и поэтики). – К.: Высш. шк., 1988. – 159 с.
95. Шестопалова Т.П. Історія української літературної критики. – К.: ДЗ “ЛНУ імені Тараса Шевченка”, 2012. – 223 с.
96. Яус Г.Р. Досвід естетичного сприйняття і літературна герменевтика. – К.: Вид-во Соломії Павличко “Основи”, 2011. – 624 с.

13. Інформаційні ресурси

1. Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / [за ред. Марії Зубрицької]. – 2-е вид., допов. – Львів: Літопис, 2002. – 823 с.
2. Енциклопедія постмодернізму / [за ред. Ч. Енквіста, В. Е. Тейлора]. – Пер. з англ. – К.: Основи, 2003. – 504 с.
3. Історія української літературної критики та літературознавства : хрестоматія : в 2 кн. / [упоряд.: П. М. Федченко]. – К. : Либідь, 1998.
4. Літературознавчий словник-довідник [ред. кол. Р. Т. Гром'як, Ю. І.Ковалів та ін.]. – К.: Академія, 1997. – 752 с.
5. Літературознавча енциклопедія : у 2 т. / [авт.-уклад. Ю. І.Ковалів]. – Т.1. – К.: Академія, 2007. – 608 с.
6. Літературознавча енциклопедія : у 2 т. / [авт.-уклад. Ю. І.Ковалів]. – Т. 2. – К.: Академія, 2007. – 624 с.
7. Лесин В. М. Словник літературознавчих термінів. – К.: Рад. шк., 1971. – 486 с.
8. Українська літературна енциклопедія : в 5 т. – К.: Укр. Рад. Енциклопедія, 1988-1995.
9. <http://lib.ru/CULTURE/ILIN/poststrukt.txt>)
10. http://www.gumfak.ru/teoriya_liter.shtml
11. <http://kaftip.narod.ru/AHT.html#B>
12. <http://narratology.at.ua/load/3>
13. <http://www.elenakosilova.narod.ru/studia2/gadamer2.htm>
14. http://bookz.ru/authors/fridrih-gegel_/gegelf01/page-2-gegelf01.html
15. <http://lib.ru/CULTURE/ILIN/poststrukt.txt>
16. http://yanko.lib.ru/books/cultur/stross_struktur_antrop.htm
17. <http://www.my-chekhov.ru/kritika/tupe/tupe10.shtml>